

суб'єктів надієних владними повноваженнями, визначаючи їх місце при застосуванні норм процесуального законодавства.

Вивчаючи та аналізуючи систему, важливим завданням являється дослідження взаємозв'язку між елементами самої системи принципів. Системний зв'язок — це комплексне поняття, зумовлене існуванням декількох структур, за допомогою яких можна описати особливості будь-якої системи, в тому числі і системи принципів апеляційного провадження. Тюхтин В. С. до таких структур відносить: статичну, динамічну, кінематичну, функціональну та генетичну [6, с. 30].

Список використаних джерел

1. Давыдов П. М. Принципы советского уголовного процесса: учеб. пособ. / П. М. Давыдов. — Свердловск, 1957. — С. 4.
2. Беспалько І. Л. Система принципів кримінального процесу та проблема їх класифікації: монографія / І. Л. Беспалько. — Х.: Вид-во «ФІНН», 2011. — С. 29.
3. Данильян О. Г. Философия: ученик / О. Г. Данильян, В. М. Тараненко. — Х.: Прапор, 2005. — С. 142.
4. Кучинська О. П. Принципи кримінального провадження в механізмі забезпечення прав його учасників: монографія / О. П. Кучинська. — К.: Юрінком Інтер, 2013. — С. 107.
5. Беспалько І. Л. Система принципів кримінального процесу та проблема їх класифікації: монографія / І. Л. Беспалько. — Х.: Вид-во «ФІНН», 2011. — С. 32.
6. Тюхтин В. С. Отражение, системы, кибернетика. Теория отражения в свете киберпеттики и системного подхода / В. С. Тюхтин. — М.: Наука, 1972. — С. 30.

НАХОЛЮК О. С.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри кримінального процесу

ЗАХОДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У СИСТЕМІ КРИМІНАЛЬНО- ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ

В Україні на конституційному рівні найвищою соціальною цінністю визнаються людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека. А головним обов'язком держави є утвердження і забезпечення прав і свобод людини [2].

Відомо, що значне місце серед правових гарантій забезпечення конституційних прав і свобод особи посідають кримінально-процесуальні

засоби і способи, оскільки під час кримінального судочинства нерідко виникає необхідність суттєвого обмеження гарантованих Конституцією прав та свобод особи.

У науковій літературі не існує єдиної думки щодо поняття гарантій та їх видів. Виділяється декілька підстав класифікації гарантій. Вони поділяються за призначенням на гарантії реалізації та гарантії охорони прав і свобод людини й громадянина.

Гарантії у вигляді засобів і способів забезпечення та охорони конституційних прав і свобод створюються не кожним громадянином, а суспільством, державою, колективом і використовуються ними для перетворення зазначених прав і свобод у життя. Іншими словами, під гарантіями розуміються умови та засоби, при наявності та за допомогою яких забезпечуються фактична реалізація та всебічна охорона прав і свобод всіх і кожної людини окремо.

Кримінально-процесуальним законом передбачені такі заходи забезпечення кримінально-процесуального провадження: виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід, накладення грошового стягнення, тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом, відсторонення від посади, тимчасовий доступ до речей і документів, тимчасове вилучення майна, арешт майна, затримання особи, а також запобіжні заходи, які законодавець виділяє в окрему главу.

Я поділяю думку П. М. Рабіновича, що здатність задовольняти потреби та інтереси людини має бути справедливо збалансованою з можливостями задоволення потреб індивідів, інших суб'єктів соціуму, суспільства взагалі. Досягнення такого балансу Європейський суд з прав людини вважає основною метою, покликаним усього конвенційного механізму правозахисту, оскільки для всієї Конвенції (Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод) властивим є пошук справедливого балансу між вимогами забезпечити загальні інтереси суспільства і захистити основоположні права людини [4].

Розглядаючи питання щодо правомірності обмеження права на свободу й особисту недоторканність у контексті положень Конвенції, О. Є. Гуляєва вказує, що відступ від права на свободу й особисту недоторканність можливий лише у виняткових випадках, коли існує справжній публічний інтерес, який є вагомішим, ніж принцип поваги до свободи людини, незважаючи на презумпцію невипуоватості [1].

Усі кримінально-процесуальні гарантії взаємопов'язані між собою, утворюють єдину, нерозривну цілісність.

Як основні гарантії необхідно виділити наступні:

1. Процесуальні норми та закріплені в них права й обов'язки учасників кримінального провадження. Гарантії прав та законних інтересів осіб, які вступають в кримінально-процесуальні правовідносини з органами, що здійснюють провадження по справі, реалізуються

законом шляхом наділення особи суб'єктивними правами та створення умов, можливостей для їх здійснення в конкретних процесуальних ситуаціях.

2. Принципи (засади) кримінального провадження, що закріплені в правових нормах. Визначення принципів судочинства, що закріплені в правових нормах серед основних гарантій кримінального процесу є також цілком виправданим, оскільки, будучи основними правовими ідеями, вихідними положеннями, саме вони в конкретних ситуаціях виступають як гарантії прав та законних інтересів особи.

3. Кримінально-процесуальну форму. Важливою процесуальною гарантією постає також кримінально-процесуальна форма, під якою розуміється «сукупність процесуальних умов провадження по кримінальній справі в цілому і кожної слідчої або судової дії» [3].

4. Діяльність учасників кримінального провадження. Включення до числа основних гарантій кримінального процесу діяльності учасників кримінального судочинства здається також вельми обумовленим, оскільки такі процесуальні гарантії, як норми і принципи, одним своїм існуванням не в змозі забезпечити реальне здійснення прав і свобод особи в кримінальному судочинстві.

5. Систему перевірки обґрунтованості прийнятих рішень, систему контролю законності процесуальних дій. Оскільки кримінальний процес, як і інший вид людської діяльності, не є досконалим і, в принципі, допускає можливість помилок.

6. Систему заходів забезпечення кримінального провадження, процесуальні санкції [5]. У правовій державі існують обмеження прав особистості, що диктуються публічними інтересами.

7. Процесуальні строки. Процесуальні строки встановлюються законом саме в інтересах більш швидкого забезпечення прав та обов'язків учасників кримінального провадження.

Отже, для досягнення цілей та бездоганного вирішення завдань кримінального процесу необхідні ефективні заходи та засоби їх забезпечення. Роль таких методів покладеться на певну систему гарантій, які спрямовані, з одного боку, на досягнення цілей та інтересів правосуддя, а з іншого — на охорону та захист прав та законних інтересів особи у кримінальному провадженні.

Список використаних джерел

1. Гуляева Е. Е. Правовые основания ограничения права на свободу и личную неприкосновенность по Конвенции о защите прав человека и основных свобод 1950 года / Гуляева Е. Е. – М. : Юрлитинформ, 2013. – С.2
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України від 23 лип. 1996. – № 30. – Ст.1. із змінами і доповненнями
3. Про реалізацію окремих положень Кримінального процесуального кодексу України: Постанова Кабінету Міністрів України № 1104 від 19 листопада

2012 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1104-2012-%D0%BF#п94> – С.2.

4. Рабінович П. М. Феномен права в інтерпретації Страсбурзького суду (до 50-річчя Європейського суду з прав людини) / П. М. Рабінович // Вісник Академії правових наук України. – 2009. – № 2. – С. 2.
5. Шило О. Г. Теоретико-прикладні основи реалізації конституційного права людини і громадянина на судовий захист у досудовому провадженні в кримінальному процесі України: монографія / О. Г. Шило. – Х.: Право, 2011. – С.

СОЛДАТСЬКИЙ В. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри кримінального процесу

РЕГУЛЯТИВНО-ПРАВОВИЙ ВПЛИВ СТРОКІВ У СТАДІЇ СУДОВОГО ЗАСІДАННЯ

Встановлюючи, що правосуддя здійснюється виключно судами, український законодавець виходить із того, що правовий статус суду, його функції та суворо визначений порядок діяльності створюють такі переваги в забезпеченні правильного застосування правових норм і закріплення законності в країні, які не може мати жодна форма державної діяльності. Прикладом цього є кримінальний процес і його одна з основних стадій — провадження у суді першої інстанції. Необхідність точного та правильного дотримання строків кримінального процесуального законодавства при здійсненні судового розгляду спрямовано на дотримання встановлених законом процесуальних гарантій всіх учасників кримінального провадження. Це необхідно для забезпечення всебічного, повного й об'єктивного дослідження обставин в кримінальному провадженні, виявлення причин і умов, що сприяють вчиненню кримінальних правопорушень, постановлення законного, обгрунтованого та вмотивованого судового рішення. Іншими словами, чим більше суд і учасники судового розгляду звертатимуться до форми (тобто до встановленого законом порядку судового розгляду), тим менше можливість допустити судову помилку та більше гарантій для забезпечення виконання завдань кримінального судочинства, що закріплені в ст. 2 КПК України [1, с. 163].

Уч. 1 ст. 318 КПК України зазначається, що судовий розгляд має бути проведений і завершений протягом розумного строку. Слід зауважити, що строки у кримінальному процесі використовуються законодавцем як один із важелів впливу на суб'єктів кримінальних процесуальних правовідносин з метою виконання завдань судочинства та захисту прав